

33. Elsfjordosen (Vefsn 225)

Navn:

Ousen 1661, Oessen 1701, Osen med Elsfjordosen 1723, Elsfjordosen 1838. Navnet kommer antakelig fra en bekkeos ved den eldste delen av garden. Elsfjordosen var en rydningsplass nærmere Elsfjorden, opptatt under Osen 1716. Daglignavnet er Osen (dat. "i Osæ"), brukt i kirkebøkene også om Elsfjordosen 1722-52, og leilighetsvis seinere.

Brukstall og utskiftninger:

Før 1877 hadde garden bare ett bruk, bortsett fra 1715-22. Utskiftning mot Luktvasmo 1826. Samme år markeskjellsforretning mellom Elsfjordosen, 23 Luktvatnet, 34 Tronmoen, 35 Forsmoen og 36 Stormoen.

Kvern og sagbruk:

Brukeren betalte 20 skill. kvernskatt 1774. Christen Monssøn fikk sagbruksbevilling 1802 sammen med brukerne på 36 Stormoen og 37 Kobhaugen, og Peder Pedersen fikk ny bevilling 1838, også sammen med brukerne på 36 Stormoen og 37 Kobhaugen. Saga sto på pl. Sagmoen under 37 Kobhaugen. Osen hadde også ei sagstue der.

Skjerping:

1906-24 foregikk adskillig skjerping av jernmalm på Elsfjordosens grunn. 21 skjerp var anmeldt, og dessuten en del uspesifiserte sammen med 36 Stormoen. Ingen prøvedrift er nevnt.

Eiere:

Krongods, så Irgens - Walnum-gods, se 12 Fuglstrand. Brukeren kjøpte garden 1878. Seinere selveiere.

BRUKERE.

OSEN og ELSFJORDOSEN, gl. matr.nr. 45 og 46.

1) **Jens** var bruker av 12 mark 1661.

2) **Hans Nilsson** (ca 1639-72) var bruker 1666-72. Ved M 1666 var han 27 år. Enka var bruker 1673-78, og de to følgende åra er ingen bruker nevnt.

3) **Peder Michelson** (ca 1655-1727) var bruker av 12 mark til 1714. 1715 ble garden delt mellom ham og Christen Monssøn med 6 mark til hver. 1716 ble Elsfjordosen matrikulert med landskyld 6 mark, og landskylda for Osen ble forhøyd til 12 mark, som Peder brukte til 1721.

4) **Christen Monssøn** (ca 1694-5.9.1774), antakelig fra Vefsn (flere søsken der, Almåsen, Forsmoen), brukte som nevnt ovenfor en del av Osen, og ryddet Elsfjordosen. Fra 1721 var han bruker av begge brukene, som seinere har vært en enhet, og fra 1838 ett matr.nr. G. 1715 m. Ane Pedersd. (ca 1691-19.4.1774), trolig datter av f.br.

Barn:

1. Peder, f. ca 1715 (12 Fuglstrand bnr. 2),
2. Inger, f. -19, d. -42 ugift,
3. Helene, f. -22 (1 Sandnes),
4. Marite, f. -25 (140 Leirskar bnr. 3),
5. Mogens, f. -27 (her),
6. Anna Dorthea, f. -32, død samme år tre uker gammel,
7. Anna Dorthea, f. -38 (73 Storholmen bnr. 1).

Bnr. 1 (Inr. 148) Elsfjordosen. Landskyld 1839: 1 daler 1 ort 9 skill., 1891: M. 4,40.

5) **Mons Christensøn** (1727-30.8.1820), sønn av f.br. fikk bbr. dat. 18.1.1751, tl. 12.5.-55. G. 175 3 m.

Marit Arentsd. (1722-1800) fra 31 Knutlia.

Barn:

1. Ane, f. 1754 (3 Hestnesosen),
2. Christen, f. -57 (her),
3. Liva Maria, f. -59 (22 Håkalia),
4. Martha, f. -61 (36 Stormoen),
5. Helene, f. 12.4.-66 (Bjørkrem i Vefsn).

6) **Christen Monssøn** (1757-31.5.1820), sønn av f.br., fikk bbr. dat. 5.7., tl. 14.10.1782. G. 1785 m.

Abelona Paulsd. (1755-1.9.1822) fra 32 Steinmoen.

Barn:

1. Marit, f. 1786 (27 Vasshaug),
2. Dorthea, f. -88, d. 1809, hadde en sønn Didrik Lornts Nilsen f. 1809, Far: Nils Monsen Ømmervassbukt i Vefsn (moras navn er ikke oppgitt i dåpsboka),
3. Mons, f. -89 (her),
4. Paul Johannes, f. 1.8.-95 (32 Steinmoen).

7) **Mons Christensen** (1789-10.6.1822), sønn av f.br., fikk bbr. dat. 14.2., tl. 27.4.1815. G. 1814 m. **Pernilla**

Johnsd. (1790-31.8.1866) fra 9 Næverlia.

Barn:

1. Johan Jacob, f. 1814 (husmann her),
2. Christine Abelone, f. -16, gift med Hans Monsen Stordal i Vefsn ved mors skifte 1867,
3. Dorthea Bergitte, f. 14.4.-20 (21 Nedre Luktvasli bnr 2).

Ved skiftet etter Mons var boets brutto 160-0-8, gjeld og avgang 111-1-6. 31 sølvknapper i gangtøy. Brochmands postill. 1/3 i Kobhaug-saga.

Seksringsbåt. Husdyr: 1 hest, 4 kyr, 1 dalkvige, 1 markokse, 1 kalv, 4 sauer, 2 jømmere, 2 lam. I den tia Mons brukte garden, var både foreldra og besteforeldra kårfolk.

8) **Peder Pedersøn** (1800-2.12.-93) fra 22 Håkali fikk bbr. tl. 16.5.1825. G.I. 1823. m. enka Pernille.

Barn:

1. Peder Micael, f. 18.3.1826, død samme år,
2. Peder Hendrik, f. 28.7.-27 (her),
3. Marith Johanna, f. 19.3.-30, død samme år,
4. Marith Johanna, f. 16.10.-31, d. 14.5.-34,
5. Marith Johanna, f. 7.8.-34 (Almli i Vefsn, gift med Nils Iversen ved mors skifte 1867).

G.II. 1870 m. **Olava Bergitte Jensd.** (1816-23.1.-99) fra Sjona i Nesna.

9) **Peder Pedersen** (1827-21.3.-78), sønn av f.br. G. 1850 m. **Karen Nilsd.** f. 1825, fra 37 Kobhaugen.

Barn:

1. Nils Mathias, f. 8.3.1852 (USA-81),
2. Ole Christian Heitman, f. 11.8.-55 (USA-82),
3. Maren Pedernille, f. mai-59,
4. Marthinus Peder, f. 27.2.-62,
5. Iver Andreas, f. 4.6.-63 (USA-81).

Peder er i skifte 1880 anført død 21.3.-78, ditto i kirkeboka. Enka Karen reiste til USA-82 sammen med sønnen Ole.

10) **Mathias Sørensen** (18.12.1848-11.5.1903) fra Øvre Tralrud i Hattfjelldalen fikk skj. fra pastor Walnum for kr. 1500, dat. 27.9.1878, tl. 1.2.-81. G.m. **Maren Emilie Isaksd.** (7.3.1853-9.2.1930) fra Bjørnådal i Vefsn.

Barn:

1. Peter, f. 1870,
2. Signe Marie, f. -73, d. -74,
3. Anna Pauline, f. -74, d. -75,
4. Søren, f. 3.8.-75, heime i Osen 1900, da ugift,
5. Isak Gunelius, f. 13.10.-77, d. sep.-81,
6. Maren Emilia, f. 16.6.-80 (bnr. 6 her),
7. Isak Gunnelius, f. 15.2.-83 (her),
8. Helga Maria, f. 12.9.-85, d. 15.4.1954, gift 1917 med Konrad Pedersen 21 Nedre Luktvasli,
9. Mathilde, f. 30.3.-88, heime 1900,
10. Signe Olea, f. 7.7.-90, d. 11.4.-91,
11. Otto Ingeman, f. 6.3.-92, d. ca 1923 (USA-11),
12. Anna Pauline, f. 18.8.-94, d. 13.1.-95,
13. Signe Alvilde, f. 14.12.-96, d. 8.5.1901.

11a) **Isak Mathiassen** (1883-6.8.1959), sønn av f.br., fikk skj. av sin mor på bnr. 4 for kr. 750 og kår, tl. 22.5.1914 og på bnr. 1 og 2 for kr. 2000, tl.

25.8.1928. G.I. 1906 m. **Klara Marie Johansd.** (1886-1907) fra Straum i Vefsn.

Barn:

1. Johan, f. 1906, død samme år.

G.II.1908 m. **Marie Karoline Nilsd.** (5.1.1884-23.2.1936) fra Mastermoen i Nesna.

Barn:

2. Arne Martin, f. 31.1.1909, d. 2.6.-75,
3. Matias, f. 2.2.-11,
4. Sigrid Natalie, f. 14.12.-12,
5. Kaia Johanne, f. 5.4.-15, d.-90,
6. Aslaug Marie, f. 19.5.-17, gift Bruheim,
7. Solveig, f. 30.5.-19,
8. Irene, f. 21.6.-24, død straks,
9. Margit, f. 1.10.-25, d. 10.12.-58.

11b) **Søren Mathiassen**, f. 1874 var bruker sammen med broren Isak noen år. G. 1903 m. **Anna Pauline Olsd.** f. 18.8.1885 i Vågan.

Barn:

1. Birger, f. 24.5.1904,
2. Maren Marie, f. 3.10.1906,
3. Mathias, f. 27.12.-08,
4. Ole, f. 11.3.-11,
5. Sigmund Marelus, f. 4.3.-13,
6. Gunnar, f. 25.7.-15,
7. Kåre, f. 22.9.-17,
8. Alfild, f. 22.2.-19,
9. Ruth, f. 25.6.-21,
10. Hjalmar, f. 22.6.-23,
11. Otto, f. 4.10.-25.

Fam. flyttet til Hamarøy 1917.

12) **Jarle Bruheim**, f. 1946, sønn av Aslaug Marie under bruker 11a, overtok etter sin bestefar. Gift med **Liv Andersen**, fra Korgen.

Barn:

1. Christer, f. 1973 (bor her),
2. Sander, f. -94.

HUSMENN OG SMÅBRUKERE.

Ikke navngitt plass.

1) **Mathias Christensen**, d. 1740, bodde i egen husmannsstue fra 1736. Enka, som var "i yderste Armod" 1740, fortsatte ikke på plassen.

Bnr. 2 (Inr. 148b) OLDERBAKKEN, opprinnelig husmannsplass, fraskilt 1877 fra bnr. 1 med skyld 8 skill, seinere M. 0,23.

1) **Johan Monssen** (1814-1.6.-66) f. her, var husmann fra 1854. G. 1843 m. **Helena Larsd.**, f. 1815, fra 21 N.Luktvasli bnr. 2.

Barn:

1. Maria Kirstina, f. 30.9.1842 (USA-70),

2. Lars Petter, f. 12.3.-44, tjente i 20 Drevatn F1865, i 58 Svalenget ved farmors skifte -67. Skifte -72, ugift.
3. Christen Moss, f. 9.6.-47, i 20 Drevatn ved farmors skifte -67, i 58 Svalenget ved bror Lars' skifte -72.
4. Sevald, f. -49, Sandbukt i Vefsn ved farmors skifte -67, til USA-78,
5. Peder Johan, f. -51, d. 1918 Hemnesberget, se Roghell s 161,
6. Johan Jacob, f. 15.7.-53, ikke nevnt i farmors skifte -67,
7. Pedernille Marie, f. 18-10.-54 (23 Luktvatn bnr. 2).

Helene enke hos broren John i 21 Nedre Luktvassli ved F1875.

De følgende brukerne var kalt selveiere, men salgsdokumenter er ikke kjent.

2) **Kristian Gulbrandsen** f. 9.4.1840 i Land, d. 1924 på Ytteren gamlehjem. Kom hit fra Vefsn før 1875. G.m. **Nikoline Birgitte Adolphsd.** f. 1839, fra Aalbodsjord i Vefsn, d. 1916 på Moholmen i Rana, i giktfeber.

Barn:

1. Anne Amalie, f. 14.5.1870, d. 26.3.1903 i USA,
2. Ludvig Andreas, f. 25.3.-72 (USA),
3. Adolf Mathias, f. 1.6.-77 (Dakota USA-02, kalte seg Gilbertson).

Fam. flyttet 1882 til 108 Villmoen bnr. 1.

3) **Anders Thomassen**, f. 1845, same fra Hattfjelldal, var her fra seinest 1882, og var i F 1891 oppført som selveier. Han hadde da 6 reiner. G.m. **Beret Kristine Bendigsd.** f. 1847, same fra Hattfjelldal.

Barn:

1. Teodor Andreas, f. 4.8.1876 Vesterbukt, d. 3.2.1944 Hemnesberget, se Roghell s 316,
2. Maria Bergitta, f. -80,
3. Ole Johan, f. 15.7.-82, gift 1908 med Hanna Johansd d. -80 i Nordfold, de flyttet 1909 til Myklebostad i Leiranger og senere til Bergen,
4. Nils Berg, f. 23.9.-84, gjetergutt i 19 Drevassbukt F1900,
5. Berntine, f. 27.9.-86 (7 Leirvik bnr. 4),
6. Anton Bang, f. 4.3.-90, d. 8.9.1974 Hemnesberget, gift 1914 med Julianne Andreasd fra 7 Leirvik.

Anders fikk husmannsseddel på Sevjemoen her, dat. 21.9.-95, tl. 16.3.-96. Familien var på Sevjemoen ved F 1900. Ved matr. 1907 var Olderbakken drevet sammen med hovedbruket.

4) Kristian Olsen Flatås var her fra 1913. Flyttet

1918 til Bnr. 6 Sevjen. Om fam. se der.

Bnr. 3 LANGNESET, opprinnelig husmannsplass, fraskilt 1910 fra bnr. 1 med skyld M. 0,30.

1) **Ole Monssøn** (ca 1697-1743), antakelig fra Vefsn og bror av Christen Monssøn på hovedbruket. G. 1724 m. **Ingeborg Larsd.** Ingen barn kjent. Ved skiftet etter Ole 1743 var oppgitt søsken i Elsfjordosen, Almåsen og Forsmoen i Vefsn. Boets brutto var 16-5-10. Husdyr: 1 ku, 1 sau, 1 vær, 1 geit, 1 hanegeit, 1 bukk. Langneset har visstnok ikke vært brukt som husmannsplass seinere.

2) **Anders Karstensen** (1847-17.8.1932) fra 51 Storbjerka pl. Sjøtnyra, fikk skj. fra Maren Sørensen i uskifte for kr. 200, tl. 13.10.1910. G. 1875 m.

Pernille Paulsd. (1850-27.7.1938), fra 40 Myrvik pl. Naustenget.

Barn:

1. Anna Petrine, f. 3.5.1878, død straks.

3) **Berit Paulsd.** (1864-12.1.1951) fra 40 Myrvik, fikk skj. fra sin svoger Anders Karstensen for kr. 700, tl. 26.10.1929.

Bnr. 4 OSLO, fraskilt 1912 fra bnr. 1 med skyld M. 1,50. Se bruker nr. 11.

Bnr. 5 ANDNESET, fraskilt 1912 fra bnr. 1 med skyld M. 0,08.

1) **Johan Nilsen Knutli** (1881-28.12.1944) fra 31 Knutlia fikk skj. fra Maren Sørensen for kr. 100, tl. 15.9.1913. G. 1906 m. **Petra Karoliud.** (1887-19.4.1948) fra Kobhaug. Hun var ved F1900 pleiedatter og barnepige hos kårmann Lornths Hemmingsen på 32 Steinmo.

Barn:

1. Bergljot Lovise, f. 4.8.1906 (36 Stormoen bnr. 2 og 4),
2. Asbjørn Johan, f. 4.4.-08, d. før 25.7.-31 i utenriksfart,
3. Hilda Lund, f. 18.4.-12, d. 1.12.-33,
4. Arild Normann, f. 28.8.-17, d. 7.7.-69,
5. Inga Pauline, f. 7.9.-20,
6. Eilert, f. 15.2.-24, d. 28.5.-44,
7. Pauline, f. 23.3.-30, gift 1978 med Jakob Fagereng 109 Bjurselmoen.

Bnr. 6 SEVJEN, fraskilt 1913 fra bnr. 1 med skyld M. 1,12. En del av bruket var opprinnelig husmannsplassen SEVJEMOEN.

1) **Ole Inguldsen** (1799-10.5.1876) fra Tolga, husmann her fra 1832, og fellmaker. G. 1832 m.

Maren Pedersd. (1794-28.9.1857) fra 22 Håkali.

Barn:

1. Indgul Peder, f. 21.6.1833 (her).

2) **Indgul Olsen** (1833-26.4.1903), sønn av f.husm. G. 1860 m. **Serine Danielsd.** (1823-22.12.-99) fra Vefsn.

Barn:

1. Ole Conrad Theodor, f. 11.11.1865, d. 1.5.-95 ugift.

3) **Anders Thomassen**, som tiligere hadde bodd på bnr. 2, fikk husmannseddel her 1895, men ikke på livstid. Om fam. se bnr. 2.

4) **Kristian Olsen Flatås** (15.12.1886-19.2.1973) fra Flatåsen ved Trondheim, fikk skj. fra Maren Sørensen 1918. Han hadde tidligere bodd på bnr. 2. G.m. **Maren Mathiasd.** (1880-28.5.1965) fra bnr. 1 her.

Barn:

1. Martha, f. 13.1.1910,
2. Klara, f. 23.11.-11 (37 Kobhaug bnr. 3),
3. Erling Olai, f. 5.7.-13 (her),
4. Signe, f. 5.4.-15,
5. Maren, f. 27.6.-17 (Oslo),
6. Ildrid Helmine, f. 16.4.-19, d. 19.11.-74,
7. Ingvald Eliseus, f. 2.4.-21,
8. Otto Mathias, f. 17.11.-22, gift med Dagrunn.

Kristian Flatås var smed, og hadde konstruert "Flatåsplogen", snøplog som var brukt i Nordland før bilploger kom i vanlig bruk. Han hadde kontrakt med Vegvesenet for levering av ploger.